

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU**

Evidenčné číslo: 104004/B/2022/36124048428319748

STAV ÚVEROV V SR A EÚ

Bakalárska práca

2022

Lucia Gašparíková

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU**

STAV ÚVEROV V SR A EÚ

Bakalárska práca

Študijný program: ekonomika a manažment podniku

Študijný odbor: ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra podnikových financií FPM

Vedúci záverečnej práce: Ing. Miroslav Kmeťko, PhD.

Bratislava 2022

Lucia Gašpariková

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne, a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Touto formou by som sa veľmi pekne chcela pod'akovať svojmu vedúcemu bakalárskej práce Ing. Miroslavovi Kmeťkovi, PhD. za jeho ochotu, pomoc, trpezlivosť a rady, ktoré mi pomohli pri spracovaní bakalárskej práce.

ABSTRAKT

GAŠPARÍKOVÁ, Lucia: *Stav úverov v SR a EÚ*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta podnikového manažmentu; Katedra podnikových financií – Vedúci záverečnej práce: Ing. Miroslav Kmeťko, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2022, 47 s.

Záverečná práca je vypracovaná na tému stav úverov v SR a EÚ . Cieľom záverečnej práce bolo analyzovanie správania sa subjektov počas pandémie. Práca je rozdelená do 4 kapitol. Obsahuje 8 grafov, 14 tabuliek. Prvá kapitola je venovaná teoretickej časti, kde sme si povedali o základných pojmoch ako je úver, úrok, úrokové sadzby, finančný trh a finančné inštitúcie. V ďalšej časti sa charakterizuje cieľ záverečnej práce, metódy a metodika práce. Záverečná kapitola sa zaoberá výsledkom práce a následnou diskusiou na danú problematiku. Výsledkom riešenia danej problematiky je zistenie ako pandémia ovplyvnila úvery, úrokové sadzby a objem vkladov na Slovensko a v Európskej únii.

Kľúčové slová:

úrok, úroková sadzba, úver, vklad

ABSTRACT

GAŠPARÍKOVÁ, Lucia: *The balance of loans to Slovakia and the European Union*. – University of Economics in Bratislava. – Faculty of Business Management, Department of Business Finance. – Thesis Supervisor: Ing. Miroslav Kmeťko, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2022, 47 p.

The bachelor thesis is prepared on the topic of the state of loans in the SR and the EU. The aim of the bachelor thesis was to analyze the behavior of subjects during a pandemic. The work is divided into 4 chapters. It contains 8 graphs, 14 tables. The first chapter is devoted to the theoretical part, where we talked about basic concepts such as credit, interest, interest rates, financial market and financial institutions.

The next part characterizes the goal of the bachelor thesis, methods and methodology of work. The final chapter deals with the result of the work and the subsequent discussion on the issue. The result of solving this problem is to find out how the pandemic affected loans, interest rates and the volume of deposits in Slovakia and the European Union.

Keywords:

interest, interest rate, loan, deposit

Obsah

Úvod	9
1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí.....	10
1.1 Definícia úveru.....	10
1.2 Členenie úverov	11
1.2.1 Krátkodobé a strednodobé úvery	12
1.2.2 Dlhodobé úvery.....	14
1.3 Finančný trh	15
1.3.1 Finančné inštitúcie	16
1.3.2 Banky.....	17
1.3.3 Medzinárodné inštitúcie.....	18
1.4 Podmienky poskytnutia úveru.....	19
1.4.1 Nebankové pôžičky.....	19
1.5 Definícia úroku.....	20
1.5.1 Úroková miera	21
1.5.2 Referenčné úrokové sadzby	21
2 Cieľ práce	26
3 Metodika práce a metódy skúmania	27
4 Výsledky práce a diskusia	28
4.1 Vplyv pandémie	28
4.2 Opatrenia zavedené bankami	29
4.3 Úrokové sadzby.....	30
4.4 Objem vkladov	31
4.5 Úvery.....	34
4.6 Úrokové miery úverov	41
Záver	44
Zoznam použitej literatúry	45

Úvod

V dnešnej dobe už zväčša nie je problém si vziať úver. Úver by sme mohli opísať ako určitá suma peňazí, ktorú si človek požičia od banky alebo od inštitúcie, ktorá poskytuje úvery. Samozrejme sú tam určité podmienky, ktoré musí daná osoba splniť na to, aby mu ho banka poskytla. Taktiež sú tam stanovené limity do akej výšky si osoba môže vziať úver. Najčastejším úverom býva hypotekárny úver, ktorý si osoba berie na nehnuteľnosť.

Na konci roku 2019 však prišla pandémia covid-19, ktorú nikto nečakal. S tým samozrejme prišlo aj veľa zmien, čo sa týkalo aj bánk a samotných úverov. Ľudia prichádzali o prácu, keďže mnoho prevádzok a podnikov bolo zatvorených. S tým prišli aj problémy splácať úvery. Nanešťastie banky si spravili určité opatrenia, aby sa snažili pomôcť ľuďom v tejto ťažkej situácii a aby im uľahčili splácanie. ECB sa rozhodla ponúknuť domácnostiam, malým a stredným podnikom dlhodobé úvery. Znížila úrokové sadzby, aby motivovala zvýšiť objem poskytovaných úverov. Zaviedli aj PEPP (pandemic emergency purchase programme), čo je núdzový pandemický program nákupu aktív. Bol zavedený za účelom zmierniť negatívne účinky pandémie covid-19 na hospodárstvo eurozóny.

Cieľom bakalárskej práce bolo analyzovať, ako pandémia covid-19 ovplyvnila stav úverov na Slovensku a v Európskej únii. Tiež sme analyzovali úrokové sadzby a vklady úverov.

Práca sa delí na teoretickú časť, kde popisujeme základne pojmy ako úver, úrok, úrokové sadzby. V tejto kapitole je tiež spomenuté aj delenie úverov, finančný trh a finančné inštitúcie.

V praktickej časti následne analyzujeme vyššie spomínané javy v rozmedzí rokov 2015 až po súčasný rok 2022. Dané údaje sme zisťovali za krajiny Slovensko, Česko, Nemecko a Rumunsko. Rozdelili sme si to na fyzické osoby a právnické osoby. Keďže práca sa analyzovala v prvých mesiacoch roku 2022, mnoho údajov ešte nie je známych, čo znamená, že súčasný rok ešte nevieme adekvátne posúdiť. Všetky číselne údaje sú zaznamenané v tabuľkách a grafoch.

1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí

Takmer každý dospelý človek má úver. Webová stránka Cofi, ktorá sa odborne venuje financiám hovorí, že „väčšinou ide o hypotekárny úver, vďaka ktorému si ľudia zabezpečujú vlastné bývanie. Môže to však byť spotrebiteľský úver v banke, alebo nebankovej spoločnosti“. Žijeme v dobe, kedy vládne vo svete pandémie, kvôli ktorej mnohí z nás prišli o svoju prácu alebo o časť príjmu. Takáto strata môže spôsobiť nežiadúcu finančnú situáciu, v ktorej ľudia nie sú schopní poriadne splácať svoje záväzky a hlavne splácať ich včas.. Vtedy nám častokrát neostáva nič iné len siahnuť po úvere, ktorý má však aj úroky a nie vždy to môže byť výhodné pre človeka (COFI, 2022).

1.1 Definícia úveru

„Úver môžeme charakterizovať ako nástroj na prekonanie dočasného nedostatku zdrojov“ (TKÁČOVÁ, 2017, s. 192). „Je to produkt, pri ktorom jeden subjekt (veriteľ) poskytuje peňažné prostriedky druhému subjektu (dlžníkovi) s podmienkou, že dlžník tieto poskytnuté peňažné prostriedky vráti a prípadne zaplatí aj úroky. Úver je väčšinou splácaný v pravidelných mesačných anuitných splátkach. V prípade bánk sa rozlišujú aktívne a pasívne úverové obchody. Pri aktívnych úverových obchodoch dochádza k zvýšeniu aktív, pri pasívnych úverových obchodoch k zvýšeniu pasív. V každom úverovom obchode sa vyskytujú dva subjekty – prvý, ktorý peňažné prostriedky alebo iné veci požičiava (veriteľ) a druhý, ktorý ich získava (dlžník). Pri uzatváraní úverového obchodu vzniká veriteľovi pohľadávka voči dlžníkovi a dlžníkovi záväzok voči veriteľovi. Podkladom pre úverové obchody je najčastejšie uzatvorenie zmluvy“ (TotalMoney, 2022).

„V štandardných ekonomických podmienkach sú úvery tou časťou aktívnych operácií bánk, prostredníctvom ktorých dosahujú najväčší podiel ziskov. Patria medzi najdôležitejšie obchody komerčných bánk“ (TKÁČOVÁ, 2017, s. 192). „Medzi najvýznamnejšie aktívne úverové obchody bánk patrí poskytovanie úverov. Úverový vzťah vzniká na základe úverovej zmluvy. Podľa typu príjemcu úveru možno úvery rozdeliť na úvery súkromným osobám, podnikateľské úvery, medzibankové úvery a úvery mestám a obciam. Úvery súkromným osobám a podnikateľské úvery sa ďalej delia podľa účelu (bezúčelové, účelové, účelové na bývanie a pod.). Medzi účelové úvery patria investičné úvery (podnikateľské), hypotekárne úvery, spotrebné úvery, účelové úvery na autá, rekonštrukciu, bývanie. Medzi bezúčelové úvery patria kontokorentné úvery, bezúčelové

spotrebiteľské úvery, kreditné karty. Podľa zabezpečenia úveru možno úvery rozdeliť na zabezpečené a nezabezpečené. Zabezpečené úvery možno ďalej rozdeliť podľa typu zabezpečenia na úvery s peňažným zabezpečením a úvery s nepeňažným zabezpečením. Najčastejším spôsobom zabezpečenia úveru sú zabezpečenie ručiteľom, zriadenie záložného práva na nehnuteľnú alebo hnutel'nú vec, vinkulácia vkladu. Pod pasívne úverové obchody bánk spadajú najmä vklady. Pre uskutočnenie vkladov možno využiť viacero bankových vkladových produktov, napr. bežné účty, vkladné knižky, termínované vklady a pod.“ (TotalMoney, 2022).

1.2 Členenie úverov

Typy úverov podľa lehoty splatnosti:

- „Krátkodobé úvery – znamenajú úvery, pri ktorých je splatnosť spravidla kratšia ako 1 rok,
- Strednodobé úvery – ich splatnosť je v rozpätí 1 až 5 rokov,
- Dlhodobé úvery – splatnosť dlhodobých úverov je spravidla 4 – 15 rokov, v niektorých prípadoch 20 rokov.

Podľa úverových subjektov členíme úvery na:

- Úvery pre fyzické osoby (FO) – určujú zaobstaranie hmotných statkov za ďalším účelom spotreby,
- Úvery pre právnické osoby (PO) – používajú sa zhodnotenie na zapožičaných peňažných prostriedkov“ (Euroekonóm, 2020).

Typy úverov podľa účelovosti:

- „Účelové úvery – pod účelovým úverom rozumieme poskytnutie peňažných prostriedkov za presne daných spôsobov využitia. Použitie účelového úveru musí byť dokladované, alebo je úver špecificky určený na nákup určitých statkov.
- Bezúčelové úvery – banka poskytuje peňažné prostriedky klientom bez predloženia informácií o spôsobe čerpania úveru“ (Euroekonóm, 2020).

1.2.1 Krátkodobé a strednodobé úvery

Medzi krátkodobé a strednodobé úvery patria:

- „Kontokorentný úver
- Eskontný úver
- Spotrebný úver
- Lombardný úver
- Akceptačný úver
- Avalový úver“ (Euroekonóm, 2020).

Kontokorentný úver – „predstavuje úver poskytovaný na základe dohody medzi bankou a klientom prostredníctvom bežného účtu“ (Sivák, 2015, s. 179). „Jeho základom je kontokorentný účet v banke, ktorý predstavuje kombináciu vkladového a úverového účtu. Poskytnutie úveru však môže byť len do výšky tzv. úverového limitu, ktorý sa stanovuje individuálne a musí byť vopred dohodnutý“ (Euroekonóm, 2022). Jeho výhodou je, že klient nemusí pri každom prechode do debetu žiadať banku o poskytnutie úveru, ale do určitého limitu môže čerpať tento úver opakovane (Sivák, 2015, s. 179).

Eskontný úver – banka poskytuje tento úver odkúpením zmenky od jej majiteľa pred splatnosťou zmenky za nominálnu hodnotu zníženú o diskont – úrok za obdobie od nákupu do splatnosti zmenky (Euroekonóm, 2020).

Spotrebný úver – nemá jednotnú časovú klasifikáciu. „Patria sem krátkodobé, strednodobé, ale výnimočne aj dlhodobé úvery, ktoré sa používajú na nákup spotrebných tovarov a služieb. Tieto úvery stimulujú ekonomickú aktivitu a obchodné obraty. Zabezpečenie úveru je podľa typu úveru“ (Euroekonóm, 2020).

Revolvingový spotrebný úver – „predstavuje pravidelne opakujúci sa úverový vzťah, na ktorý vzniká právny nárok na základe zmluvy. Je určitou modifikáciou kontokorentného úveru. Príkladom je úver pri revolvingovom nekrytom akreditíve (Sivák, 2015, s. 179). „Umožňuje klientovi čerpať poskytnuté zdroje opakovane, bez nutnosti žiadať o povolenie čerpania banku. Príkladom revolvingového úveru sú kreditné karty, pri ktorých je klientovi poskytnutý úverový rámec. Ak klient vyčerpá časť alebo celý úverový rámec a následne vyčerpanú sumu splatí jednorazovo, hneď po pripísaní tejto úhrady má opäť k dispozícii celý úverový rámec. Ak vyčerpanú sumu spláca postupne, bude mať stále k

dispozícii tú časť úverového rámca, ktorá nie je vyčerpaná a ktorá sa zároveň s každou splátkou zvyšuje“ (TotalMoney, 2022).

Kreditná karta môže človeku poslúžiť, ale je potrebné s ňou zaobchádzať opatrne. Treba si poriadne premyslieť, kedy a načo ju použijeme.

Iné formy spotrebných úverov – „inú formu predstavujú napr. splátkové spotrebné úvery na nákup tovaru. Takéto úvery môže poskytovať banka alebo ich sprostredkuje obchodník, čím uľahčuje prístup klienta k úveru a podporuje obrat tovaru. Zakúpený tovar sa stáva zárukou za poskytnutý úver“ (Euroekonóm, 2020).

Preklenovací spotrebný úver – „medzi spotrebné úvery možno zaradiť rôzne formy preklenovacích úverov, ktoré slúžia na preklopenie časového nesúladu peňažných tokov s hodnotovými tokmi, napr. pri kúpe nového bytu a predaji starého“ (Euroekonóm, 2020).

Lombardný úver – „poskytuje banka na základe záložného práva na hnutelný majetok alebo práva. Úver sa poskytuje maximálne do výšky 60% - 90% hodnoty založeného hnutelného majetku alebo práva“ (Sivák, 2015, s. 179). „Lombardný úver sa poskytuje na:

- Cenné papiere
- Tovar
- Pohľadávky
- Vkladné knižky
- Drahé kovy
- Práva (životné poisťky, autorské práva)“ (Sivák, 2015, s. 179).

Akceptačný úver – je odvodený od akceptu zmenky. Akcept zmenky predstavuje prijatie zmenkového záväzku a akceptant sa stáva zmenkovým dlžníkom“ (Euroekonóm, 2020). „Akceptačný úver sa v praxi zahraničného obchodu nazýva ramboursný úver“ (Sivák, 2015, s. 180).

Avalový úver – je odvodený od avalu zmenky. „Banka preberá záruku za záväzok klienta voči tretej osobe“ (Euroekonóm, 2020).

1.2.2 Dlhodobé úvery

„Medzi dlhodobé úvery zaraďujeme:

- Emisnú pôžičku,
- Úverový úpis alebo záväzkovú listinu,
- Hypotekárne úvery,
- Komunálne úvery“ (Euroekonóm, 2020).

Emisná pôžička – „zdroje, ktoré sa získavajú pri emisnej pôžičke, nevstupujú do súvahy banky, banka plní len sprostredkovateľskú funkciu. Emisná pôžička sa spája s emisiou dlhopisov, ktorú klientovi zabezpečuje banka, pričom spravidla časť emisie odkúpi. Podnikateľský subjekt sa v tomto prípade neobracia na banku so žiadosťou o úver, ale emisiou dlhopisov sa obracia na celú ekonomickú verejnosť s ponukou na odkúpenie jeho úverových CP“ (Euroekonóm, 2020).

Úverový úpis - je založený na skutočnosti, že dlžník podpisuje banke tzv. záväzkovú listinu – úverový úpis. To je dôkazom pohľadávky banky voči nemu (Euroekonóm, 2020). „Pri takejto forme poskytovania dlhodobého úveru musí banka počkať na splatnosť pôžičky“ (Sivák, 2015, s. 180).

„Hypotekárny úver – je to úver s lehotou splatnosti najmenej 4 roky a najviac 30 rokov zabezpečený záložným právom k tuzemskej nehnuteľnosti, a to aj rozostavanej, ktorý je financovaný prevažne prostredníctvom vydávania a predaja hypotekárnych záložných listov hypotekárnou bankou podľa osobitného predpisu a ktorý poskytuje hypotekárna banka na tieto účely:

- Nadobudnutie tuzemskej nehnuteľnosti alebo jej časti,
- Výstavbu alebo zmenu dokončených stavieb,
- Údržbu tuzemských nehnuteľností alebo
- Splatenie poskytnutého úveru použitého na účely podľa a) až c) ktorý nie je hypotekárnym úverom.

Komunálny úver – komunálny úver je úver s lehotou splatnosti najmenej 4 roky a najviac 30 rokov zabezpečený záložným právom k nehnuteľnému majetku obce alebo vyššieho územného celku, ktorý je financovaný prevažne prostredníctvom vydávania a predaja komunálnych obligácií hypotekárnou bankou, a ktorý poskytujú banky na

nadobudnutie tuzemských nehnuteľnosti, výstavbu, zmenu dokončených stavieb a údržbu tuzemských nehnuteľností a ďalších stavieb s cieľom využívať ich na verejnoprospešný účel“ (Euroekonóm, 2020).

1.3 Finančný trh

„**Finančný trh** je pojem používaný pre označenie tej časti trhu, v ktorej sa odohráva pohyb finančných zdrojov (peňazí, cenných papierov, akcií, dlhopisov, zmeniek, šekov a ďalších finančných derivátov a inštrumentov). Na finančnom trhu na jednej strane stoja všetky organizácie a inštitúcie finančného sektora a na druhej strane stoja organizácie a podniky, ktoré potrebujú buď uplatniť svoje prebytkové finančné zdroje, alebo naopak potrebujú získať cudzie finančné zdroje pre svoj chod alebo podnikanie. S týmito potrebami sa v rámci finančného trhu obracajú na nejakú finančnú inštitúciu“ (Managementmania, 2016). „Vplyvom prudkého rozvoja a významu finančných trhov zároveň došlo k oslabeniu, resp. upusteniu od ekonomickej tézy, že peniaze a finančné trhy ako celok majú v ekonomike len pasívnu úlohu“ (Sivák, 2015, s. 23).

„Finančný trh je teda súhrnné označenie pre všetky typy trhov, kde sa vymieňa nejaká forma finančných zdrojov. Základné členenie finančného trhu, podľa typu finančných zdrojov je na:

- Kapitálový trh
- Peňažný trh
- Trh rizikového kapitálu (Venture Capital)
- Poistný trh
- Trh finančných derivátov a inštrumentov
- Komoditný trh
- Menový trh

Z dôvodu stability finančného trhu na národnej i medzinárodnej úrovni je nutná jeho regulácia, ktorá má slúžiť nielen k stabilite financií trhov, ale aj k ochrane všetkých subjektov vstupujúcich na tieto trhy“ (Managementmania, 2016).

1.3.1 Finančné inštitúcie

„**Finančné inštitúcie** sú všetky organizácie, ktorých hlavnou činnosťou je hospodárenie s finančnými zdrojmi alebo cennými papiermi. Teda sprostredkovanie, poskytovanie alebo uchovávanie finančných zdrojov, cenných papierov alebo rôznych finančných derivátov.

Medzi finančné inštitúcie patria:

- Banky a pobočky zahraničných bánk
- Sporiteľné a úverové družstvá (družstevnej záložne) - poskytujú vklady a úvery len svojim členom
- Investičné spoločnosti a investičné fondy - fungujú na princípe kolektívneho investovania, predstavujú vyššie riziko, prináša vyššie výnosy
- Penzijné fondy - spravujú penzijné pripoistenie
- Poisťovne
- Stavebné sporiteľne
- Osoby alebo subjekty oprávnené obchodovať s cennými papiermi
- Organizátori kapitálových trhov (trhov s cennými papiermi)
- Osoby alebo subjekt prevádzkujúci herne, kasína, stávkové kancelárie, dražby mimo výkon rozhodnutia, obchody s nehnuteľnosťami, finančný prenájom, finančné činnosti, obchodovanie s cudzou menou, sprostredkovanie hotovostných a bezhotovostných prevodov finančných prostriedkov, sprostredkovanie sporenia alebo sprostredkovateľskú činnosť smerujúcu k uzatvoreniu poisťovnej či zaistovacej zmluvy

Finančné inštitúcie podliehajú dohľadu a regulácii na národnej i medzinárodnej úrovni. V oblasti bankovníctva sa vydávaním medzinárodných štandardov zaoberá Bazilejský výbor pre bankový dohľad.

V celosvetovom meradle pôsobia na finančnom trhu Medzinárodné finančné inštitúcie, ktoré majú komerčný, regulačný i podporný charakter.

Využitie finančných inštitúcií v praxi: Každá organizácia musí využívať niektorú zo služieb finančných inštitúcií (najmä bankové služby, poisťovne) pre zabezpečenie obchodných transakcií, sprostredkovanie, získavanie a uchovávanie finančných zdrojov pre svoju prevádzku“ (Managementmania, 2016).

1.3.2 Banky

„**Banka** je právnická osoba, ktorá poskytuje bankové služby a na to potrebuje bankovú licenciu. Činnosť a existencia banky je regulovaná štátom a podlieha bankovému dozoru. Banky sú súčasťou finančného sektora, patrí medzi základné finančné inštitúcie.

Klientom banky môže byť človek - súkromná osoba alebo nejaká organizácia (firma, nezisková organizácia, štátne inštitúcie, štát)“ (Managementmania, 2016).

„Existujú základné štyri druhy bánk:

- **Retailové banky** - sú tie najznámejšie, s ktorými sa bežne stretávame. Sú to banky, ktoré poskytujú služby predovšetkým ľuďom. Zvyčajne majú širokú sieť pobočiek a obchodných zastúpení“ (Managementmania, 2016)
- **Komerčné banky** - sú zamerané na firemnú klientelu, ktoré poskytujú špecializované bankové služby akými môžu byť napr. sprostredkovanie a prijímanie vkladov alebo poskytovanie úverov. Orientujú sa na dosahovanie zisku (pri zachovaní stability banky), (Sivák, 2019, s. 130).
- **Investičné banky** - sú zamerané na finančné trhy
- **Národné banky**, alebo tiež **centrálne banky** - majú vyššie postavenie medzi bankami (Managementmania, 2016)

„Banky poskytujú svojim klientom celý rad finančných služieb:

- Vedenie bankového účtu a platobný styk
 - Vedenie účtu
 - Prijatie finančných transakcií - miezd, platov a ďalších prichádzajúcich platieb
 - Prijímanie hotovostných vkladov
 - Vykonávanie odchádzajúcich platobných operácií
- Vydávanie a správa platobných prostriedkov
 - Platobné karty
 - Šeky
 - Zmenky
 - Elektronické bankovníctvo
- Vklady, depozitné a investičné služby, ktorých cieľom je zhodnocovanie finančných prostriedkov klientov

- Sporiace účty
- Termínované účty
- Ochrany vkladov
- Investovanie finančných produktov, napríklad cenných papierov
- Poskytovanie ďalších investičných služieb
- Obchodovanie s cennými papiermi, devízami alebo komoditami
- Poskytovanie úverov
 - Poskytovanie úverov a pôžičiek - prevádzkových, investičných, hypotekárnych a ďalších
 - Finančný prenájom (finančný lízing)
 - Poskytovanie záruk
- Ďalšie bankové a finančné služby
 - Otváranie akreditívov
 - Obstarávanie inkasa
 - Finančné maklérsstvo
 - Zmenárenská činnosť
 - Prenájom bezpečnostných schránok
 - Stavebné sporenie“ (Managementmania, 2016).

1.3.3 Medzinárodné inštitúcie

„**Medzinárodné finančné inštitúcie** sú finančné inštitúcie založené dvoma a viacerými štátmi, ktoré fungujú podľa medzinárodného práva. Ich akcionári sú väčšinou vlády. Medzinárodné finančné inštitúcie majú výhradné postavenie na finančnom trhu.

Zameranie týchto inštitúcií je:

- Rozvojové sociálne
- Menové stabilizačné
- Špecializované (transformačné ...)

Funkcie týchto inštitúcií sú:

- Poskytovanie pôžičiek, dotácií
- Špecifické činnosti dohľadu (makrofinančná stabilita)
- Častá tvorba štandardov, modelovanie politík, štrukturálnych reforiem, pravidiel“ (Managementmania, 2016).

1.4 Podmienky poskytnutia úveru

„Podmienky pre poskytovanie úverov:

1. Vymedzenie pojmov všeobecné ustanovenia
2. Čerpanie úverového rámca, úverovej linky
3. Úročenie (pevné úrokové, plávajúce)
4. Splácanie úverovej pohľadávky
5. Poplatky
6. Zabezpečenie úverového obchodu“ (Euroekonóm, 2020).

1.4.1 Nebankové pôžičky

„**Nebankový uver** sa rozumie požičanie peňazí firmám a klientom od nebankovej inštitúcie (veriteľ). Veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Zásadný rozdiel medzi bankovými pôžičkami a nebankovými pôžičkami je v tom, že banky podliehajú prísnej kontrole ministerstva financií a zároveň sú pod dohľadom špecializovanej banky Slovenska – Slovenskej Národnej Banky (NBS). Veritelia poskytujúci nebankové pôžičky síce musia dodržiavať zákony platne na území Slovenskej republiky a zároveň musia byť zapísaní v registri veriteľov NBS, ale ich kontrola je v praxi komplikovaná a často neúčinná.

Národná banka Slovenska upozorňuje, že na finančnom trhu pôsobia subjekty, ktoré pri získavaní klientov a pri narábaní s ich peniazmi používajú nepoctivé (nekalé a neetické) praktiky, preto je dobré si každú spoločnosť overiť, či má, alebo nemá licenciu na poskytovanie spotrebiteľských úverov“ (Papronsky, 2022).

Zoznam nebankových spoločností s licenciou NBS:

- o „Home Credit
- o Amico Financie
- o Profi Credit
- o Silverside
- o Anaco Fin
- o Bencont collection
- o BestCredit
- o Friendly Finance Slovakia (Pôžičkomat)
- o Pohotovosť“ (Banky, 2022).

Tabuľka 1 Rozdiely medzi pôžičkami z banky, nebankovky a kolektívnou (P2P) pôžičkou

	Bankové pôžičky	Nebankové pôžičky	Kolektívne pôžičky
Výška úveru	300 – 30 000 €	300 – 20 000 €	50 – 15 000 €
Splatnosť	7 – 96 mesiacov	3 – 96 mesiacov	3 – 96 mesiacov
Úroky a poplatky	4,5% - 9% ročne Poplatok za poskytnutie je od 0% - 4% z objemu pôžičky	13% - 40% ročne Poplatok za poskytnutie je od 0 do 40 €	4,4% - 50% ročne Poplatok za poskytnutie je od 0% - 6,1% z objemu pôžičky

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Banky.sk

1.5 Definícia úroku

„**Úrok** je cenou úveru. Je to cena, ktorú musia dlžníci zaplatiť veriteľom za vzácny, požičaný peňažný kapitál na vopred dohodnuté obdobie“ (Hrvoľová, B. a kol., 2015, s. 93). „Pojem, pod ktorým sa rozumie zmluvne stanovená odmena za požičanie peňažných prostriedkov veriteľa dlžníkovi, to je odmena za poskytnutie úveru. Vo väčšine prípadov je úrokom peňažná čiastka, ktorá spolu s ostatnými nákladmi na poskytnutie úveru tvoria celkové náklady úveru. Hodnota úroku sa môže líšiť v závislosti na dĺžke trvania úveru alebo na jeho výške. Veľkosť úroku sa vyjadruje pomocou pojmu úroková miera. Zvyčajne je úrok, ktorým bude uložený kapitál úročený, uvádzaný v absolútnej sume.

Úrok sa používa pre vyjadrenie finančného objemu, ktorý dlžník zaplatí veriteľovi za poskytnutie úveru nad rámec istiny. Nemožno však zabúdať na ďalšie náklady spojené so správou úveru. Požičiavanie na príliš vysoký úrok sa nazýva úžera“ (Managementmania, 2016).

1.5.1 Úroková miera

„**Úroková miera**, niekedy sa používa označenie úroková sadzba, je jeden zo základných atribútov úveru a vyjadruje navýšenie zapožičanej čiastky za stanovené obdobie v percentách. Úroková miera sa môže vzťahovať na rôzne časové obdobia, ale väčšinou sa uvádza ročná. Pri požičiavaní je však možné úrokovú mieru určiť aj fixne (napr. u zmeniek).

Na úrokovú mieru má vplyv niekoľko faktorov:

- Čistá úroková miera plynúca z ľudskej preferencie terajšej spotreby pred neskoršou
- Riziková prémie - čím vyššie je riziko nesplatenia úveru, tým viac bude veriteľ od dlžníka požadovať ako kompenzáciu
- Inflácia, presnejšie očakávaná inflácia - kedykoľvek veriteľ predpokladá, že kúpna sila peňazí klesá nejakou mierou v uvažovanom období, bude žiadať od dlžníka vyššiu sumu, aby túto stratu nahradil
- Kurzové riziko - pri poskytnutí úveru zahraničnému subjektu
- Úroková miera, za ktorú centrálna banka požičiava prostriedky komerčným bankovým domom

Úroková miera nezahŕňa ďalšie súvisiace poplatky na poskytnutie úveru“ (Managementmania, 2015).

1.5.2 Referenčné úrokové sadzby

„**Referenčné úrokové sadzby** – skrátene referenčné sadzby – sú pravidelne aktualizované úrokové sadzby, ktoré sú verejne dostupné. Sú užitočným podkladom rôznych finančných kontraktov, ako sú hypotekárne úvery, kontokorentné úvery a iné, zložitejšie finančné transakcie“ (ECB, 2019).

„Referenčné sadzby počíta nezávislý subjekt, väčšinou ako ukazovateľ ceny úverových prostriedkov na rôznych trhoch. Môžu napríklad vyjadrovať náklady bánk na medzibankové úvery. Môžu však vyjadrovať i náklady bánk na získanie finančných prostriedkov z iných zdrojov, napr. dôchodkových fondov, poisťovní a fondov peňažného trhu. To znamená, že referenčné sadzby plnia kľúčovú úlohu vo finančnom systéme, v bankovom systéme i v ekonomike ako takej. V ekonomike nachádzajú rozsiahle uplatnenie“ (ECB, 2019).

Referenčné sadzby bežne používajú jednotlivci alebo organizácie v celom hospodárskom systéme. Banky ich napríklad používajú pri poskytovaní súkromných alebo podnikových úveroch (ECB, 2019).

„Banka napríklad môže podniku poskytnúť úver za úrok vo výške určitej referenčnej sadzby zvýšenej o 2 % – to znamená, že podnik by platil úroky o 2 % vyššie ako aktuálna referenčná sadzba. Cena úveru tak pri náraste referenčnej sadzby rastie a pri jej poklese klesá. V takom prípade referenčná sadzba môže byť spoľahlivým, nezávislým a pomerne jednoduchým základom pre všetky zainteresované strany. Podniky, banky a iné organizácie referenčné sadzby používajú pri oceňovaní svojich súvahových položiek – inými slovami, tieto sadzby účtovníkom uľahčujú meranie hodnoty podniku (konkrétne jeho finančných aktív).

Referenčné sadzby sa používajú aj pri zložitejších finančných transakciách, napríklad emisiách cenných papierov s pohyblivou sadzbou, opciách, forwardoch či swapoch“ (ECB, 2019).

„Referenčné sadzby sa okrem iného používajú pri počítaní úrokov za prečerpanie bežných účtov, úročení určitých retailových vkladov, či dojednávani úrokových sadzieb retailových hypoték a úverov“ (ECB, 2019).

„Referenčné sadzby pomáhajú centrálnym bankám pri plnení ich úloh. Môžu v rámci svojej činnosti ako zdroj informácií využívať i centrálné banky. ECB môže napríklad referenčné sadzby využívať pri plnení svojej úlohy – udržiavaní cenovej stability v eurozóne (ECB, 2019).

Ak referenčná sadzba náležite odráža sadzby poskytovaných a prijímaných úverov bánk, poskytuje nám lepší prehľad o funkčnosti finančných trhov a dostupnosti peňazí v eurozóne. Od týchto informácií sa môžu odvíjať menovo politické rozhodnutia: na základe informácií o dostupnosti peňažných prostriedkov pre banky je možné odhadnúť, do akej miery banky tieto peniaze postúpia ďalej formou podnikových a súkromných úverov. Všetky tieto informácie sa v konečnom dôsledku premietajú do cenovej hladiny (ECB, 2019).

Poznanie aktuálnych referenčných sadziieb nám tiež umožňuje monitorovať praktický vplyv našich menovo politických rozhodnutí. Ak sa ECB napríklad rozhodne zvýšiť, alebo znížiť úrokové sadzby, na základe pozorovania zmien eurových referenčných sadziieb dokáže sledovať účinnosť svojho rozhodnutia (ECB, 2019).

Referenčné sadzby sa v súčasnosti reformujú. Sú užitočné len vtedy, ak sa považujú za spoľahlivé a objektívne. Podľa možnosti by sa mali počítať transparentne a mali by byť jednoducho a verejne dostupné. Pri finančnej transakcii založenej na spoľahlivej referenčnej sadzbe žiadna zo zmluvných strán nemá možnosť dohodnúť úrokovú sadzbu ovplyvniť. To znamená, že spoľahlivá referenčná sadzba môže byť zárukou objektívnej a nespornej hodnoty kontraktu (ECB, 2019).

Vzhľadom na ekonomický význam referenčných sadziieb je zásadné zaistiť ich spoľahlivosť pomocou jednoznačných riadiacich štruktúr a transparentnej metodiky (ECB, 2019).

So zreteľom na tieto aspekty európske referenčné sadzby v súčasnosti prechádzajú významnými zmenami. Tento reformný proces do značnej miery nadväzuje na prijatie nového nariadenia EÚ o referenčných sadzbách (Benchmarks Regulation – BMR), ktoré bolo vydané v roku 2016 a nadobudlo účinnosť v januári 2018“ (ECB, 2019).

Najpoužívanejšie európske referenčné sadzby:

„**EONIA** - ide o vyjadrenie aktuálnej úrokovej sadzby realizovaných jednodňových obchodov na medzinárodnom trhu v eurách. Vypočíta sa ako vážený aritmetický priemer úrokových sadzieb všetkých nezabezpečených obchodov na medzinárodnom trhu eurozóny, ktoré zrealizujú rovnaké referenčné banky ako pri sadzbe EURIBOR. Spolu so sadzbou EURIBOR sú najdôležitejšou referenčnou úrokovou sadzbou na trhu eurozóny“ (Hrvoľová, 2015, s. 126). „Na základe odporúčania pracovnej skupiny súkromného sektora pre bezrizikové sadzby by mali účastníci trhu sadzbu EONIA od 2. októbra 2019 postupne nahradiť novou krátkodobou eurovou sadzbou €STR. Sadzbu EONIA počíta ECB v mene Európskeho inštitútu pre peňažné trhy (European Money Markets Institute – EMMI) – neziskovej organizácie so sídlom v Bruseli. Tradične sa počíta ako vážený priemer úrokových sadzieb jednodňových nezabezpečených medzibankových úverov. EMMI avizoval, že po zavedení sadzby €STR sa až do 3. januára 2022 sadzba EONIA bude počítať ako €STR plus určitý spread, čo účastníkom trhu poskytne dostatok času na prechod na €STR“ (ECB, 2019).

„**EURIBOR** - je nezabezpečená trhovú referenčná sadzba, ktorá sa počíta pre viacero dôb splatnosti (jeden týždeň, jeden mesiac, tri mesiace a šesť a dvanásť mesiacov). Spravuje ju Európsky inštitút pre peňažné trhy (EMMI). V záujme zosúladenia tejto referenčnej sadzby s nariadením o referenčných sadzbách EMMI upresnil jej definíciu ako sadzby, za ktorú by banky v EÚ a v Európskom združení voľného obchodu (European Free Trade Association – EFTA) dokázali získať prostriedky na veľkoobchodnom nezabezpečenom trhu. EMMI zároveň postupne zavádza nový postup výpočtu sadzby EURIBOR – tzv. hybridnú metodiku. Tento spôsob výpočtu v maximálnej možnej miere vychádza zo skutočných transakcií, ktoré v prípade nedostupnosti nahrádza odborným úsudkom“ (ECB, 2019). „Vypočíta sa na základe priemerných úrokových sadzieb poskytnutých kótujúcimi bankami ako aritmetický priemer po tom, čo sa vylúči 15% najvyšších sadzieb a 15% najnižších sadzieb“ (Hrvoľová, 2015, s. 125).

„V roku 2017 sa ECB rozhodla vyvinúť krátkodobú eurovú sadzbu (€STR) – novú referenčnú sadzbu dostupnú od 2. októbra 2019 – ktorá by mala predstavovať záložné riešenie pre prípad, že súkromný sektor nedokáže zabezpečiť ďalšie fungovanie jednodňovej sadzby EONIA“ (ECB, 2019).

„V roku 2018 pracovná skupina súkromného sektora pre bezrizikové eurové sadzby, s prihliadnutím na reakcie trhu, odporučila sadzbu EONIA nahradiť sadzbou €STR. Táto pracovná skupina v súčasnosti podporuje trh pri prechode na sadzbu €STR. ECB pre pracovnú skupinu zabezpečuje funkcie sekretariátu a spolu s ostatnými zakladajúcimi inštitúciami – Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy (European Securities and Markets Authority – ESMA), Európskou komisiou a Belgickým orgánom pre finančné služby a trhy (Financial Services and Markets Authority – FSMA) – sa v úlohe pozorovateľa zúčastňuje na jej zasadaniach“ (ECB, 2019).

€STR podrobnejšie:

„Sadzba €STR má vyjadrovať náklady banky na získanie jednodňového úveru od rôznych finančných protistrán bez poskytnutia zábezpeky („nezabezpečeného“ úveru). V prípade finančných protistrán môže ísť o banky, fondy peňažného trhu, investičné a dôchodkové fondy a iných finančných aktérov vrátane centrálnych bánk.

To znamená, že jej záber je širší než v prípade sadzby EONIA, ktorá vychádza výlučne z medzibankových obchodov. V porovnaní so sadzbou EONIA tiež údaje o skutočných transakciách, na základe ktorých ECB €STR počíta, pochádzajú od širšieho okruhu bánk. Širší záber sadzbu €STR chráni pred manipuláciou a pomáha jej spoľahlivo odrážať cenu nezabezpečených úverových zdrojov v celej eurozóne“ (ECB, 2019).

2 Cieľ práce

Cieľom záverečnej bakalárskej práce bolo zistiť a porovnať, ako sa klienti bánk správali počas pandémie a pred pandemiou. Ako ich to ovplyvnilo v rámci ich vkladov, ktoré mali vo svojej banke, poprípade ako pandémia ovplyvnila samotné vklady do bánk. Dôležité tiež bolo analyzovať, ako sa menil stav úverov v Slovenskej republike a v Európskej únii. V neposlednom rade sme sa zamerali aj na analyzovanie vývoja úrokových sadzieb Centrálny banky k objemu úverov. Všetky tieto vyššie spomenuté oblasti sme podrobne analyzovali a ich výsledky sme premietli do tabuliek a grafov pre lepšiu predstavivosť a prehľadnosť.

3 Metodika práce a metody skúmania

Pri dosiahnutí cieľov, ktoré sme si stanovili pri bakalárskej práci bolo nevyhnutné využiť rôzne metódy práce a skúmania.

V prvej kapitole, ktorá bola teoretická, bolo hlavným cieľom vysvetliť rôzne pojmy ako napríklad samotný úver, druhy úverov, finančný trh, finančné inštitúcie, banky a mnoho ďalších pojmov. Všetky definície a členenia bolo potrebné si najprv podrobne naštudovať v odbornej literatúre alebo z dôveryhodných internetových zdrojov.

Vo štvrtej kapitole pomenovanej výsledky práce a diskusia sme sa zamerali hlavne na dopad pandémie. Ako ovplyvnila stavy úverov, správanie klientov a taktiež aj úrokové sadzby. Porovnávali sme úvery pred pandemiou, počas pandémie a aj súčasné obdobie. Dôležitým zdrojom bola pre nás webová stránka Národnej banky Slovenska a Európskej centrálnej banky. Použili sme grafy a tabuľky, ktoré ukazujú ako sa vyvíjala situácia a tiež sme využili matematické a štatistické metódy.

Celkovo sme v tejto práci využili nasledujúce metódy:

- analýza – využili sme ju na to, aby sme získali podrobné informácie o stavoch úverov, úrokových sadzbách a objeme vkladov
- dedukcia – poslúžila nám pri zbieraní údajov a vyvodenie záverov
- indukcia – využili sme ju pri vyhodnocovaní záverov
- komparácia – poslúžila nám pri porovnávaní stavov úverov, vkladov a úrokových sadzbách v rokoch pred pandemiou, počas pandémie a v súčasnosti

4 Výsledky práce a diskusia

V nasledujúcej kapitole sme analyzovali stavy úverov fyzických a právnických osôb. Analyzovali sme tiež ako sa vyvíjali úvery pred pandémiou, počas pandémie a aký je stav úverov v súčasnosti. Zamerali sme sa aj na úrokové sadzby a objem vkladov. Úvery a objem vkladov sme analyzovali od roku 2015 po súčasný rok 2022. Úrokové sadzby sme riešili od roku 2017 po súčasnosť. Ako pandémia covid-19 ovplyvnila úvery, úrokové sadzby a objem vkladov sme riešili za krajiny Slovensko, Česko, Nemecko a Rumunsko.

4.1 Vplyv pandémie

V marci 2020 zasiahla svetovú ekonomiku pandémia covid-19. Bohužiaľ tak, ako sa to týkalo celého sveta, zasiahlo to aj Slovensko. Dnes sme sa však už spamätali z nepríjemného prekvapenia a v Národnej banke Slovenska nastavili prácu na nový režim. Netýka sa to len práce z domu, ktorá chráni zamestnancov, ale najmä zamerania práce, ktorá pomáha chrániť slovenskú ekonomiku a jej finančný sektor. Ľudia v NBS vyvinuli veľké úsilie, aby čím viac odhalili určitú neistotu, ktorá je aktuálna ekonomická situácia ešte stále zahalená. A aj keď sú naďalej rôzne riziká vo viacerých oblastiach, postupne pribúdajú aj dobré správy. Čo sa týka dobrých správ, tak tie prichádzajú aj z bankového sektora. Kľúčovú úlohu hrá hlavne zodpovedný prístup bánk, ktoré v spolupráci s NBS nevyplatili zisky akcionárom, ale posilnili vlastný kapitál. Zistilo sa, že banky sú na horšie časy dobre pripravené (NBS – Správa o finančnej stabilite, 2020).

„Centrálne banky, vlády a ďalšie inštitúcie reagovali na vzniknutú situáciu mimoriadne pružne a prijali opatrenia chrániace Európanov a európsku ekonomiku v bezprecedentnom rozsahu. Bez týchto opatrení by kríza zasiahla ekonomiku ešte výraznejšie a milióny pracovných miest by zanikli.

S pandémiou sa zároveň spája aj trend rastúcej zadlženosti vlád, podnikov a domácností. Rastúci dlh v podnikovom sektore kompenzuje najmä významné výpadky v ich príjmoch. S výrazným rastom dlhu je zákonite spojená aj otázka jeho udržateľnosti. Viac ako kedykoľvek predtým je tak dôležitá otázka reforiem, ktoré by zabezpečili stabilný a silný ekonomický rast v budúcnosti. Pre finančnú stabilitu na Slovensku je dôležité analyzovať vplyv koronakrízy na domácnosti a podniky, pozrieť sa na odolnosť bánk a vývoj na trhu s úvermi“ (NBS - Správa o finančnej stabilite, 2020).

„Pre ekonomiku je dôležitý vplyv krízy na finančnú situáciu podnikov a obyvateľstva a ich schopnosť splácať úvery. Druhou dôležitou oblasťou je schopnosť bánk a ďalších finančných inštitúcií zvládnuť s tým spojené straty bez ohrozenia ich solventnosti a likvidity. Treťou kľúčovou oblasťou je funkčný trh úverov, prostredníctvom ktorého je možné preklenúť dočasný výpadok tržieb podnikov, udržať financovanie domácností a prispieť k rýchlemu oživeniu ekonomiky“ (NBS – Správa o finančnej stabilite, 2020).

4.2 Opatrenia zavedené bankami

Keďže nastala táto mimoriadna situácia, ktorú nikto neočakával ECB musela reagovať. Ako reagovala ECB na pandémiu koronavírusu:

Zaviedla súbor opatrení menovej politiky a bankového dohľadu, aby dosiahla zmiernenie dosahu pandémie koronavírusu na hospodárstvo eurozóny a v záujme podpory všetkých občanov Európy ECB. (ECB, 2022)

Ciele ECB boli nasledovné:

- Pomáhať ekonomike absorbovať šok spôsobený krízou
- Zachovávať finančnú stabilitu
- Podporovať prístup podnikov a domácností k úverom

Na to, aby naplnili tieto ciele v praxi im poslúžili nasledujúce opatrenia, ktoré si zaviedli:

- Pomáhať bankám zabezpečiť nevyhnutné financovanie ekonomiky
- Zachovávať cenovú dostupnosť úverov
- Zvyšovať úverovú kapacitu bánk

Zaviedli PEPP:

„PEPP je núdzový pandemický program nákupu aktív (pandemic emergency purchase programme). Je to program nákupu aktív, ktorý bol zavedený v marci 2020 s cieľom zmierniť negatívne účinky pandémie koronavírusu na hospodárstvo eurozóny. Jeho účelom je umožniť občanom, podnikom a vládám prístup k potrebným finančným zdrojom za výhodných podmienok a pomôcť tak ekonomike prekonať ťažkosti spojené s pandemiou“ (ECB, 2022).

ECB sa rozhodla, že v tejto ťažkej situácii podporí aj prístup k úverom.

V záujme podpory úverovania domácností a podnikov vrátane malých a stredných podnikov ECB ponúka bankám dlhodobé úvery. Znížením úrokových sadzieb týchto úverov banky motivuje zvýšiť objem poskytovaných úverov. Okrem toho rozšírili zoznam aktív, ktoré banky môžu používať ako kolaterál, t. j. ako formu zabezpečenia čerpaných úverov. Spoločne tieto opatrenia pomohli zachovať poskytovanie bankových úverov domácnostiam a podnikom počas pandémie.

„ECB v marci 2020 bankám odporučila dočasne pozastaviť vyplácanie všetkých hotovostných dividend a odkupovanie akcií z dôvodu výnimočných a náročných okolností. Hlavným cieľom bolo zabezpečiť schopnosť bánk absorbovať straty a naďalej poskytovať úvery na podporu hospodárstva.

Toto odporúčanie bolo neskôr prehodnotené a v decembri 2020 zmenené na výzvu na mimoriadnu obozretnosť“ (ECB, 2022).

4.3 Úrokové sadzby

Na nasledujúcich stranách sme analyzovali vybrané krajiny, ktorými sú: Slovensko, Česko, Nemecko a Rumunsko. V tabuľkách môžeme vidieť, ako sa menili úvery, úrokové sadzby a objem vkladov v daných krajinách za jednotlivé roky. Pozrieme sa, aké boli tieto údaje pre FO a PO. Za FO sme si zvolili domácnosti a za PO sme si zvolili nefinančné spoločnosti.

Tabuľka 2 Prehľad úrokovej sadzby- FO

Krajina	Prehľad úrokovej sadzby za dané obdobie (%) - čisto nové úvery (pure new loans)							
	FO		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovensko			3,70	3,39	3,03	2,25	1,98	2,06
Česko			4,17	4,30	4,66	3,70	3,34	4,76
Nemecko			2,78	2,83	2,58	2,29	2,17	2,29
Rumunsko			6,61	7,93	8,00	7,20	6,44	6,52

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ECB

Tabuľka 3 Prehľad úrokovej sadzby- PO

Krajina	Prehľad úrokovej sadzby za dané obdobie (%) - čisto nové úvery (pure new loans)							
	PO		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovensko			1,99	2,07	1,81	1,73	1,78	2,11
Česko			2,13	2,71	3,18	2,33	2,31	5,57
Nemecko			1,35	1,22	1,17	1,31	1,24	1,33
Rumunsko			4,35	5,55	5,97	5,02	4,26	5,38

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ECB

V tabuľkách vyššie môžeme vidieť ako sa vyvíjala úroková sadzba pre dané krajiny od roku 2017 až po súčasný rok 2022. Úroková sadzba sa týka čisto nových vkladov. Prvá tabuľka opisuje úrokovú sadzbu pre FO a druhá tabuľka opisuje úrokovú sadzbu pre PO. Z tabuliek môžeme vidieť, že pri FO aj PO má najväčšiu úrokovú sadzbu Rumunsko. Naopak najnižšie úrokovú sadzbu má Nemecko.

Podľa údajov, ktoré vidíme v tabuľke môžeme tvrdiť, že pandémie koronavírus veľmi neovplyvnila úrokové sadzby, keďže čísla v tabuľke nie sú výrazne vyššie. Rok 2022 nevieme zatiaľ poriadne analyzovať, pretože dané údaje boli dostupné len do mesiaca február.

4.4 Objem vkladov

Vklady daných krajín:

Tabuľka 4 Objem vkladov - FO

Krajina	Objem vkladov obyvateľov za dané obdobie (miliónov eur)							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovensko	4 271	3 077	1 865	1 959	2 107	1 381	1 198	224
Česko	730	704	632	1 670	3 314	2 573	2 585	1 976
Nemecko	102 094	93 956	72 870	71 112	67 973	53 696	41 160	6 094
Rumunsko	5 687	5 231	4 624	4 976	5 397	5 089	5 056	907

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ECB

Tabuľka 5 Objem vkladov - PO

Krajina	Objem vkladov obyvateľov za dané obdobie (miliónov eur)							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovensko	8 350	3 284	3 660	3 077	2 992	7 024	3 172	325
Česko	2 519	2 560	2 499	7 903	19 723	10 942	7 920	6 397
Nemecko	156 025	157 555	149 328	144 579	143 969	346 083	568 494	71 769
Rumunsko	9175	8394	9723	12545	13963	13945	15903	2932

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ECB

Pri objeme vkladov jednotlivých krajín môžeme povedať, že najväčší objem vkladov malo a v súčasnosti aj má Nemecko. Je to samozrejme aj logické, keďže v nižšie uvedenej tabuľke môžeme vidieť, že Nemecko má niekoľko násobne väčší počet obyvateľov.

Čo sa týka najmenšieho objemu vkladov, tak tam sa nám to už delí na dve krajiny, a to konkrétne Slovensko a Česko.

Tieto údaje sme analyzovali od roku 2015 po súčasný rok 2022. Mernú jednotku, ktorú sme použili pri tabuľkách je prevzatá z oficiálnej stránky ECB, kde bola uvedená jednotka milióny eur.

Prvá tabuľka nám ukazuje, že pri FO pandémie koronavírus mala dopad na objem vkladov, keďže čísla sa znížili.

Druhá tabuľka nám ale ukazuje, že pri PO pandémie koronavírus neovplyvnila veľmi objem vkladov s výnimkou jednej krajiny, ktorou je Česko.

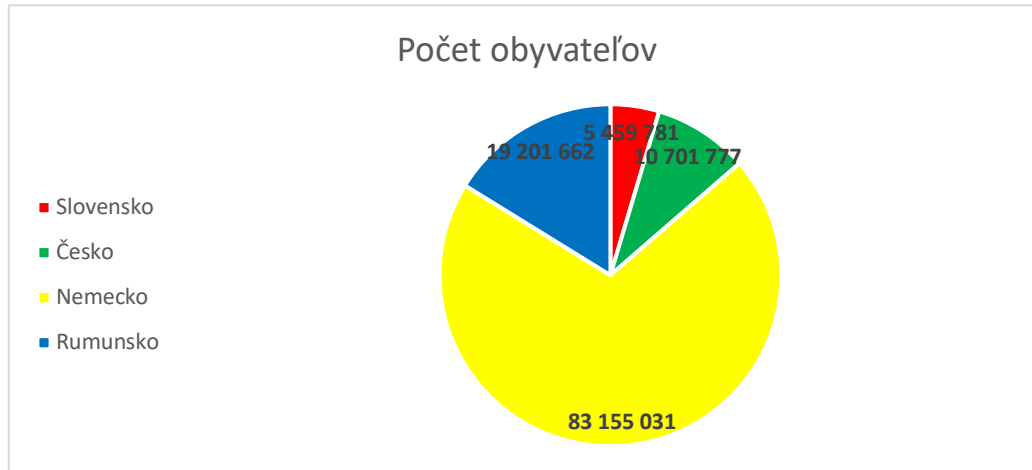
Keďže každá z týchto krajín má iný počet obyvateľov a nemôžeme porovnávať napríklad Slovensko a Nemecko takýmto spôsobom, pre lepšiu prehľadnosť sme vytvorili tabuľku s údajmi, kde sme vypočítali objem vkladov na 1000 obyvateľov. Analyzovali sme tieto údaje taktiež od roku 2015 po súčasný rok 2022. Merná jednotka v nižšie uvedených tabuľkách je euro.

Pre lepšiu prehľadnosť sme priložili aj tabuľku a graf s počtom obyvateľov jednotlivých krajín.

Tabuľka 6 Počet obyvateľov

Počet obyvateľov:	
Slovensko	5 459 781
Česko	10 701 777
Nemecko	83 155 031
Rumunsko	19 201 662

Zdroj: vlastné spracovanie stránky Európskej únie

Graf 1 Počet obyvateľov

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 7 Objem vkladov na 1000 obyvateľov - FO

Krajina	Objem vkladov na 1000 obyvateľov za dané obdobie (eur)							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovensko	782 266	563 576	341 589	358 806	385 913	252 941	219 423	41 027
Česko	68 213	65 783	59 056	156 049	309 668	240 427	241 549	184 642
Nemecko	1 227 755	1 129 890	876 315	855 174	817 425	645 734	494 979	73 285
Rumunsko	296 172	272 424	240 812	259 144	281 069	265 029	263 311	47 235

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 8 Objem vkladov na 1000 obyvateľov - PO

Krajina	Objem vkladov na 1000 obyvateľov za dané obdobie (eur)							
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Slovensko	1 529 365	601 489	670 357	563 576	548 007	1 286 498	580 976	59 526
Česko	235 381	239 213	233 513	738 475	1 843 058	1 022 447	740 064	597 751
Nemecko	1 876 315	1 894 714	1 795 778	1 738 668	1 731 332	4 161 901	6 836 556	863 075
Rumunsko	477 823	437 150	506 362	653 329	727 177	726 239	828 210	152 695

Zdroj: *vlastné spracovanie*

Najväčší objem vkladov na 1000 obyvateľov pri FO aj PO má Nemecko. Najnižší objem vkladov na 1000 obyvateľov má prevažne Česko a miestami si túto priečku strieda so Slovenskom.

V tabuľke FO môžeme vidieť, že pandémia koronavírus výraznejšie ovplyvnila objem vkladov, keďže čísla sa znížili v každej krajine s menšou výnimkou Rumunska, kde sa vklady znížili, no oproti minulým rokom boli vyššie.

V tabuľke PO vidíme, že vklady sa v každej krajine vyvíjali rôzne. Na Slovensku sa v roku 2020 vklady zvýšili ale následne ďalšie roky poklesli. V Česku postupne vklady klesali. V Nemecku sa vklady zvyšovali a v Rumunsku sa v roku 2020 vklady znížili, ale následne sa v roku 2021 zase zvýšili.

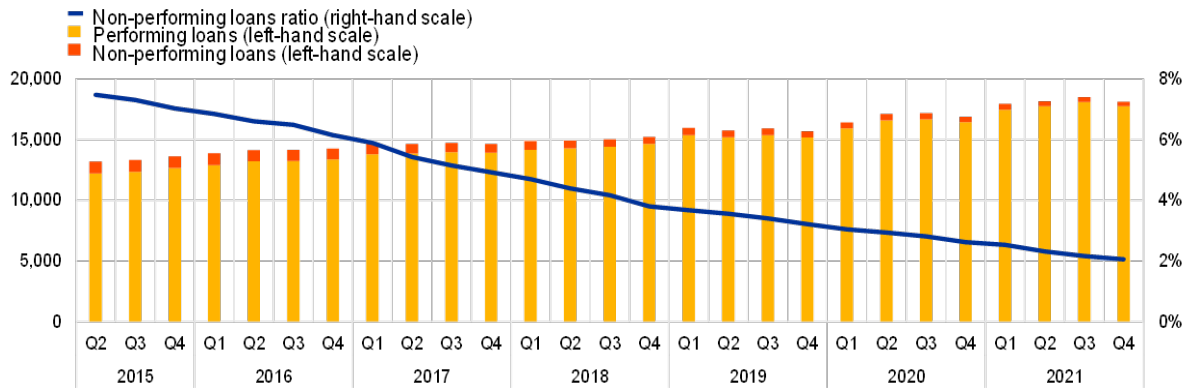
4.5 Úvery

ECB zverejňuje každý štvrťrok štatistiku bankového dohľadu. V nasledujúcej časti si preberieme štatistiku ECB za štvrtý štvrťrok 2021.

Ich oficiálna stránka uvádza nasledujúce informácie:

„Celkový pomer nesplácaných úverov (NPL) sa v štvrtom štvrťroku 2021 ďalej znížil na 2,06 %, čo je najnižšia úroveň zaznamenaná od prvého zverejnenia bankových štatistík dohľadu v druhom štvrťroku 2015. Pokles bol spôsobený ďalším poklesom stavu NPL na 374 miliárd EUR (v porovnaní so 401 miliardami EUR v predchádzajúcom štvrťroku). Na úrovni krajiny sa priemerný pomer nesplácaných úverov pohyboval od 0,58 % v Luxembursku do 7,04 % v Grécku. Naprieč kategóriami obchodných modelov depozitári a správcovia aktív vykázali najnižší agregovaný pomer nesplácaných úverov, ktorý bol 0,23 % a diverzifikovaní poskytovatelia úverov najvyšší s hodnotami 3,27 %.“ (ECB, 2022).

Nesplácané úvery podľa referenčného obdobia (miliardy eur, percentá):

Graf 2 Nesplácané úvery podľa referenčného obdobia

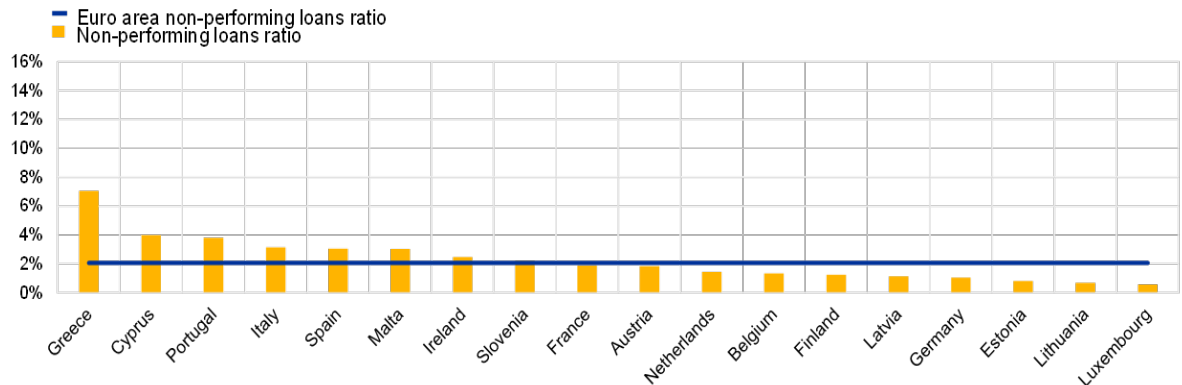
Zdroj: spracované podľa ECB

Poznámka: Modrá - pomer nesplácaných úverov (pravá stupnica)

Žltá - splácané úvery (ľavá stupnica)

Červená - nesplácané úvery (ľavá stupnica)

Pomer nesplácaných úverov podľa krajín za štvrtý štvrtrok 2021 (percentá)

Graf 3 Pomer nesplácaných úverov podľa krajín za štvrtý štvrtrok 2021

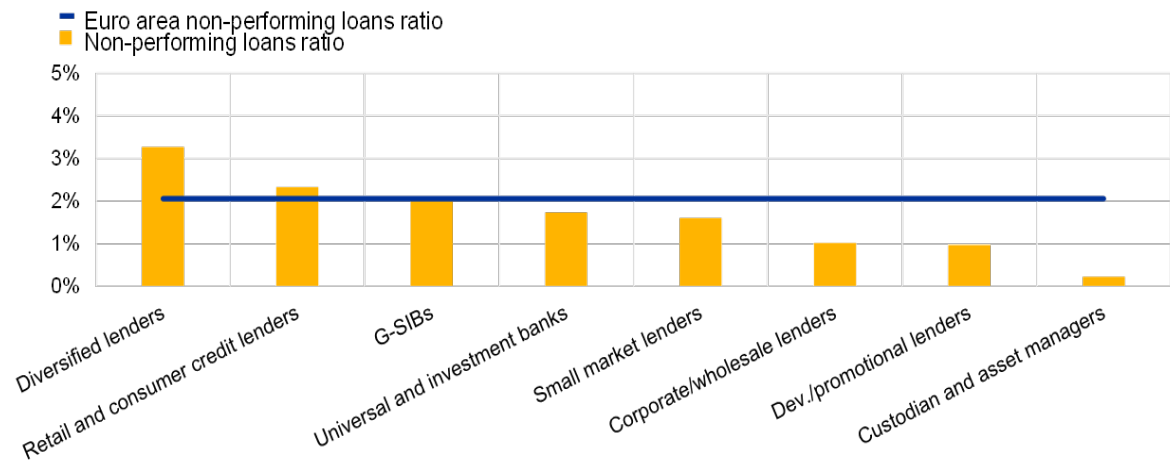
Zdroj: spracované podľa ECB

Poznámka: Niektoré krajiny podieľajúce sa na európskom bankovom dohľade nie sú zahrnuté v tejto tabuľke, či už z dôvodu dôvernosti alebo preto, že v danej krajine nie sú žiadne významné inštitúcie na najvyššej úrovni konsolidácie.

Modrá – pomer nesplácaných úverov v eurozóne

Žltá – pomer nesplácaných úverov

Pomer nesplácaných úverov podľa obchodného modelu za štvrtý štvrťrok 2021
(percentá)

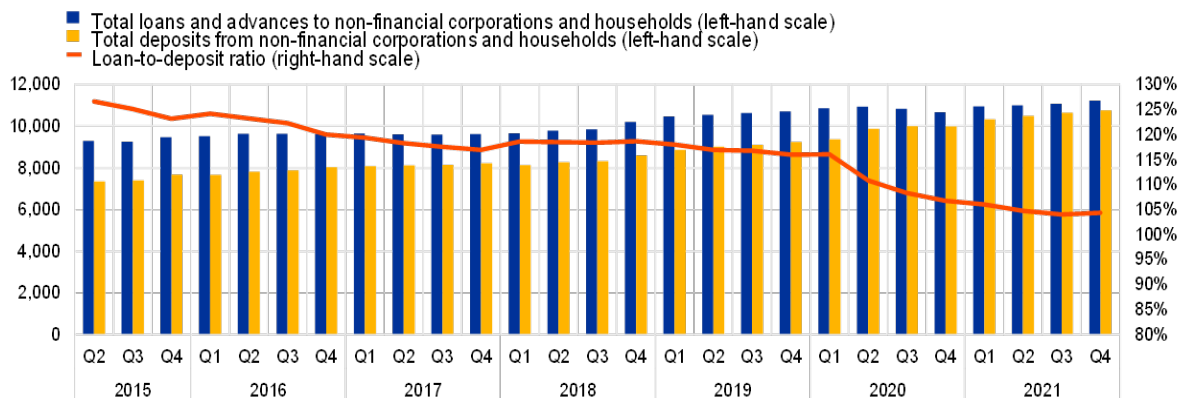
Graf 4 Pomer nesplácaných úverov podľa obchodného modelu za štvrtý štvrťrok 2021
Zdroj: spracované podľa ECB

Poznámka: G-SIBs znamená globálne systémovo dôležité banky. Dev./promotional lenders“ je skratka pre Vývojoví/propagační veritelia.

(diverzifikovaní veritelia, veritelia retailových a spotrebných úverov, univerzálne a investičné banky, veritelia malých trhov, korporátni/veľkoobchodní veritelia, rozvojový/propagačný veriteľ, depozitár a správcovia aktív)

Čo sa týka financovania, ECB sa vyjadrila nasledovne: Celkový pomer úverov ku vkladom dosiahol v štvrtom štvrťroku 2021 104,37 %, čo je nárast zo 104,03 % v predchádzajúcom štvrťroku. Nárast vkladov (+105 miliárd EUR v porovnaní s tretím štvrťrokom 2021) bol nadmerne kompenzovaný nárastom úverov a preddavkov nefinančným spoločnostiam a domácnostiam (+146 miliárd EUR v porovnaní s tretím štvrťrokom 2021).

Pomer úverov ku vkladom podľa referenčného obdobia (miliardy eur, percentá)

Graf 5 Pomer úverov ku vkladom podľa referenčného obdobia

Zdroj: spracované podľa ECB

Poznámka: Modré - celkové úvery a preddavky nefinančným spoločnostiam a domácnostiam (ľavá stupnica)

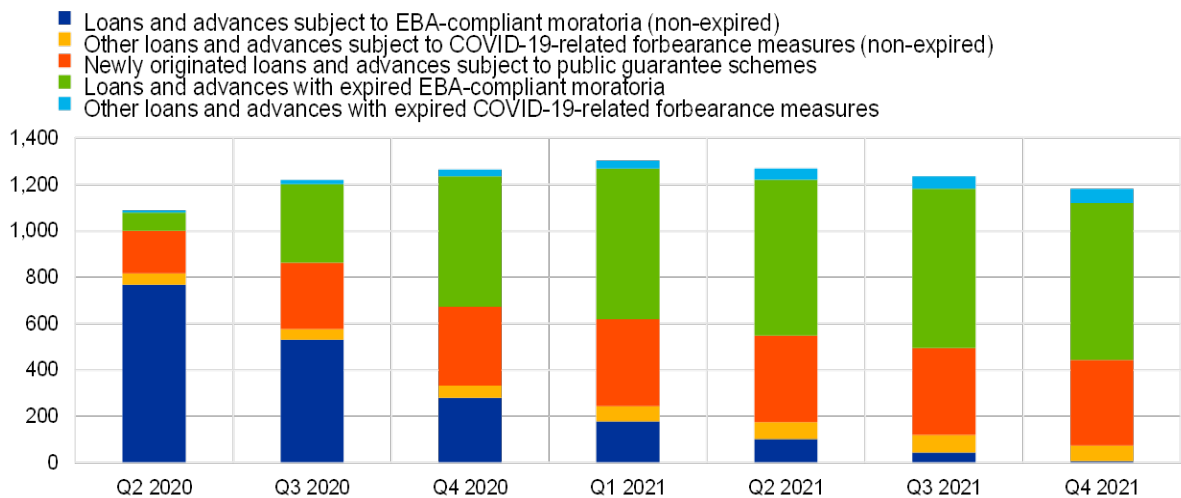
Žlté - celkové vklady od nefinančných spoločností a domácností (ľavá stupnica)

Červené - pomer úveru k vkladu (pravá stupnica)

Pôžičky a preddavky podliehajúce opatreniam súvisiacim s COVID-19:

Vo štvrtom štvrtroku 2021 sa celkové úvery a preddavky, na ktoré sa vzťahujú opatrenia súvisiace s COVID-19, ďalej znížili na 444 miliárd EUR, čo je pokles zo 494 miliárd EUR v predchádzajúcom štvrtroku. „Pokles bol spôsobený pôžičkami a preddavkami, na ktoré sa vzťahujú neuplynulé moratóriá v súlade s usmerneniami Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA), ktoré klesli na 6 miliárd EUR zo 44 miliárd EUR v treťom štvrtroku 2021. Úvery a preddavky s vypršanou platnosťou COVID-19- súvisiace opatrenia sa prvýkrát mierne znížili na 738 miliárd EUR, z čoho 207 miliárd EUR (28,01 %) je v 2. etape a 52 miliárd EUR (7,02 %) je nevýkonných“ (ECB, 2022).

Pôžičky a preddavky, na ktoré sa vzťahujú opatrenia súvisiace s COVID-19 podľa referenčného obdobia (miliardy eur).

Graf 6 Pôžičky a preddavky, na ktoré sa vzťahujú opatrenia súvisiace s COVID-19 podľa referenčného obdobia

Zdroj: spracované podľa ECB

Poznámka: Tmavo-modrá - pôžičky a preddavky podliehajúce moratóriám v súlade s EBA (bez ukončenia platnosti)

Oranžová - iné pôžičky a preddavky, na ktoré sa vzťahujú opatrenia splácania súvisiace s COVID-19 (nevypršané)

Červená - novovzniknuté pôžičky a preddavky podliehajúce systému verejných záruk

Zelená - pôžičky a preddavky po uplynutí moratória v súlade s EBA

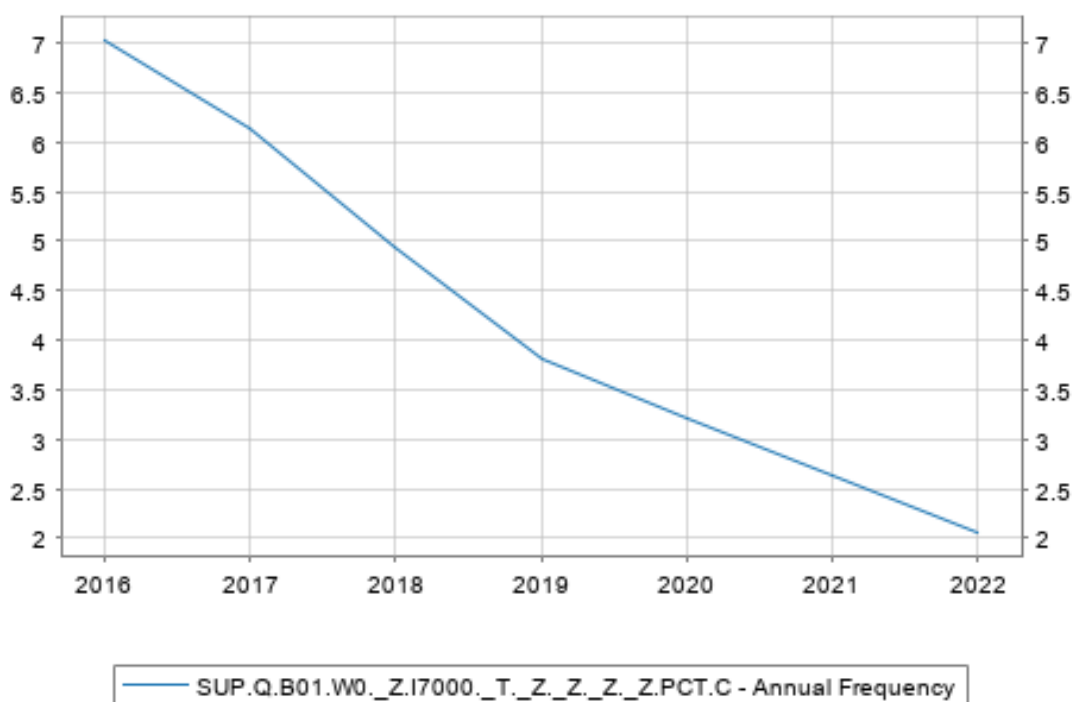
Bledo-modrá - ostatné pôžičky a preddavky s uplynutými opatreniami splácania v súvislosti s COVID-19

V nasledujúcej tabuľke môžeme vidieť ako sa vyvíjal pomer nesplácaných úverov. Tieto údaje zahŕňajú pomer nesplácaných úverov, krajiny EÚ zúčastňujúce sa na jednotnom mechanizme dohľadu (meniace sa zloženie), svet (všetky subjekty vrátane referenčnej oblasti). Údaje sú vyjadrené v percentách.

Tabuľka 9 Pomer nesplatených úverov krajín EÚ

Banková štatistika dohľadu	
Pomer nesplatených úverov	
2021-Q4	2,06
2020-Q4	2,63
2019-Q4	3,22
2018-Q4	3,81
2017-Q4	4,93
2016-Q4	6,15
2015-Q4	7,03

Zdroj: spracované podľa ECB

Graf 7 Pomer nesplatených úverov

Zdroj: spracované podľa ECB

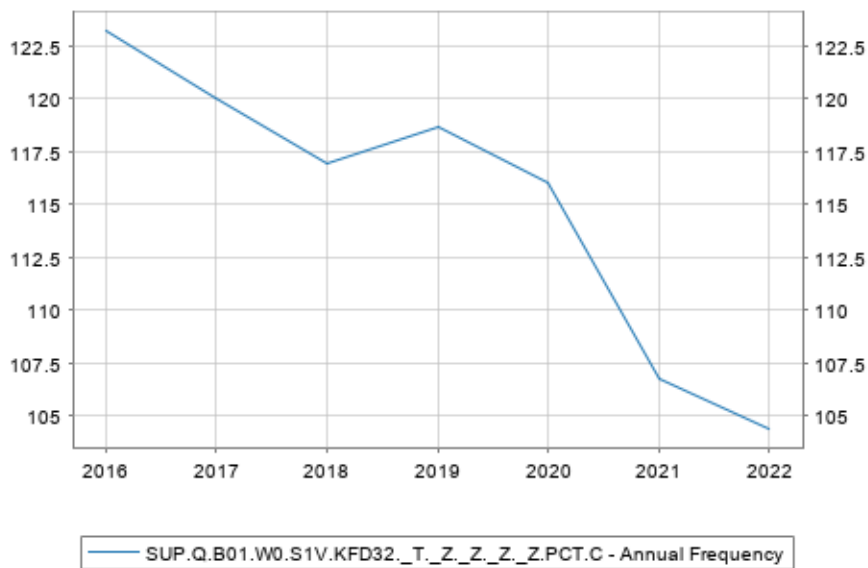
Podľa štatistiky bankového dohľadu môžeme vidieť, že pomer nesplatených úverov sa aj napriek pandémie koronavírusu znižoval. Graf nám taktiež ukazuje ako krivka postupne klesá dole. Keď si pozrieme rok 2015 pomer nesplatených úverov bol 7,03% a následne, keď si to porovnáme s rokom 2021 pomer nesplatených úverov bol v tomto roku 2,06%, čo je značne nižšia hodnota.

V nižšie uvedenej tabuľke sú údaje, ktoré nám ukazujú pomer úveru ku vkladu. Zaznamenaný je tam pomer úverov ku vkladom pre domácnosti a nefinančné spoločnosti, krajiny EÚ zúčastňujúce sa na jednotnom mechanizme dohľadu (meniace sa zloženie), svet (všetky subjekty vrátane referenčnej oblasti). Údaje sú vyjadrené v percentách.

Tabuľka 10 Pomer úveru ku vkladu

Banková štatistika dohľadu	
Pomer úveru ku vkladu	
2021-Q4	104,37
2020-Q4	106,76
2019-Q4	116,00
2018-Q4	118,69
2017-Q4	116,94
2016-Q4	120,02
2015-Q4	123,21

Zdroj: vlastné spracovanie podľa ECB

Graf 8 Pomer úveru ku vkladu

Zdroj: spracované podľa ECB

Pri tejto tabuľke a grafe môžeme poznamenať, že pomer úverov ku vkladu v roku 2021 sa oproti roku 2015 znížil z hodnôt 123,21% na 104,37 %, čo je pokles o 18,84%. Graf ukazuje, že hodnoty počas rokov 2015 až 2021 klesali ale miestami aj stúpali.

4.6 Úrokové miery úverov

Posledné tabuľky, ktoré máme nižšie uvedené nám ukazujú úrokové miery úverov (stavy). Tabuľky sme rozdelili na Eurozónu a Slovensko. Delenie sme rozšírili na úvery domácnostiam a úvery nefinančných spoločností. V tabuľke, kde sú domácnosti sa úvery delia na úvery na bývanie, spotrebiteľské a ostatné úvery. Taktiež sme to aj časovo rozčlenili na: úvery do 1 roka, úvery nad 1 rok do 5 rokov a úvery nad 5 rokov. Číselne hodnoty sú uvedené v percentách.

Tabuľka 11 Úrokové miery úverov – úvery domácnosti (eurozóna)

Úrokové miery úverov (stavy) -EUR v [% p.a.]						
Úvery domácnosti (S.14 + S.15)						
Eurozóna	Úvery na bývanie,			Spotrebiteľské a ostatné úvery,		
	do 1 roka	nad 1 rok do 5 rokov	nad 5 rokov	do 1 roka	nad 1 rok do 5 rokov	nad 5 rokov
2015 / 12	2,56	2,76	2,96	7,15	5,71	4,54
2016 / 12	2,35	2,40	2,64	6,79	5,50	4,31
2017 / 12	2,17	2,13	2,36	6,48	5,39	4,12
2018 / 12	2,11	1,99	2,18	6,20	5,20	4,01
2019 / 12	2,01	1,87	2,04	6,18	5,05	3,93
2020 / 12	1,76	1,74	1,87	5,81	4,84	3,80
2021 / 12	1,66	1,60	1,70	5,36	4,61	3,64
2022 / 02	1,66	1,56	1,62	5,40	4,52	3,61

Zdroj: spracované podľa NBS

Tabuľka 12 Úrokové miery úverov – úvery nefinančné spoločnosti (eurozóna)

Eurozóna	Úvery nefinančné spoločnosti (S.11)		
	S dohodnutou splatnosťou		
	do 1 roka	nad 1 rok do 5 rokov	nad 5 rokov
2015 / 12	2,89	2,63	2,81
2016 / 12	2,50	2,21	2,51
2017 / 12	2,27	1,93	2,28
2018 / 12	2,04	1,76	2,13
2019 / 12	1,96	1,69	2,00
2020 / 12	1,68	1,62	1,84
2021 / 12	1,51	1,56	1,71
2022 / 02	1,48	1,51	1,65

Zdroj: spracované podľa NBS

Pri tabuľke eurozóna, kde sú uvedené úvery domácnosti môžeme vidieť, že všetky hodnoty sa rokom znižovali. To považujeme za pozitívny úkaz, čo nám naznačuje, že pandémie nemala veľký vplyv na úrokové miery úverov (stavov). Pri úveroch nefinančných spoločnosti môžeme povedať to isté, čo znamená, že číselne hodnoty sa postupne rokmi znižovali, čo berieme za pozitívne.

Tabuľka 13 Úrokové miery úverov – úvery domácnosti (Slovensko)

Slovensko	Úvery domácnosti (S.14 + S.15)					
	Úvery domácnosti (S.14 + S.15)					
	Úvery na bývanie, s dohodnutou splatnosťou			Spotrebiteľské a ostatné úvery, s dohodnutou splatnosťou		
	do 1 roka	nad 1 rok do 5 rokov	nad 5 rokov	do 1 roka	nad 1 rok do 5 rokov	nad 5 rokov
2015 / 12	5,45	5,02	3,76	13,48	12,19	10,02
2016 / 12	5,06	4,44	2,91	13,53	11,53	9,15
2017 / 12	4,69	3,74	2,34	13,41	10,23	8,16
2018 / 12	4,17	3,31	2,06	12,99	9,94	7,53
2019 / 12	4,44	2,95	1,82	12,64	8,93	6,77
2020 / 12	4,21	2,81	1,59	12,29	8,60	6,23
2021 / 12	4,09	2,66	1,39	11,81	8,36	5,90
2022 / 02	4,08	2,64	1,27	11,19	8,13	5,67

Zdroj: spracované podľa NBS

Tabuľka 14 Úrokové miery úverov – úvery nefinančné spoločnosti (Slovensko)

	Úvery nefinančné spoločnosti (S.11)		
Slovensko	S dohodnutou splatnosťou		
	do 1 roka	nad 1 rok do 5 rokov	nad 5 rokov
2015 / 12	2,91	3,56	2,97
2016 / 12	2,44	3,20	2,65
2017 / 12	2,25	2,73	2,43
2018 / 12	2,33	2,57	2,36
2019 / 12	2,40	2,51	2,32
2020 / 12	2,33	2,33	2,29
2021 / 12	2,30	2,21	2,31
2022 / 02	2,39	2,19	2,21

Zdroj: spracované podľa NBS

Pri posledných dvoch tabuľkách, kde máme údaje za Slovensko pre úvery domácnosti a úvery nefinančných spoločnosti môžeme tiež povedať, že číselne hodnoty sa počas rokov postupne znižovali. Hodnotíme to pozitívne a ukazuje nám to, že pandémie nemala veľký vplyv na tieto úvery, čo je pre nás pozitívna správa.

Celkovo, ak by sme mali zhrnúť výsledky analyzovaných údajov, môžeme povedať, že najväčšie číselne rozdiely, resp. zvyšovanie hodnoty malo Rumunsko, čo znamená, že najviac pocítili pandémiu v rámci týchto analyzovaných krajín. Najmenšie číselne rozdiely malo Nemecko, čo znamená, že táto krajina pocítila najmenej pandémiu z analyzovaných krajín.

Na záver by sme ešte mohli konštatovať, že pandémie covid-19 neovplyvnila stav úverov tak negatívne ako sme očakávali, čo môže byť spôsobené tým, že ECB zaviedla svoje opatrenia, a tým dopomohla k tomu, aby sa situácia vyvíjala pozitívnejšie.

Záver

Keby sme celú záverečnú prácu mali na záver zosumarizovať, tak môžeme povedať, že na začiatku sme si v teoretickej časti vysvetlili určité základné pojmy spojené s danou témou ako sú napríklad úver, úrok alebo úrokové sadzby. Ukázali sme si tiež rôzne delenia úverov. Následne sme opísali cieľ práce a metódy, ktoré sme použili pri práci. V poslednej časti, ktorá bola praktická sme analyzovali ako pandémia covid-19 ovplyvnila stavy úverov na Slovensku a v Európskej únii. Analyzovali sme aj vývoj úrokových sadziieb a objem vkladov. Toto všetko sme analyzovali pre krajiny Slovensko, Česko, Nemecko a Rumunsko. Analyzované údaje, ktorými boli úvery, vklady a úrokové sadzby sme rozdelili na fyzické a právnické osoby. Číselne údaje sme zaznamenali do tabuliek a grafov, ktoré sme následne popísali. Analyzovali sme úvery dané údaje od roku 2015 až po súčasnosť. Na záver sme ešte pridali diskusiu, ktorou sme zhrnuli výsledky a uzatvorili kapitolu.

Po analyzovaní môžeme povedať, že pandémia covid- 19 v niektorých prípadoch iba čiastočne ovplyvnila daný stav a pri niektorých javoch ovplyvnila výrazne. Taktiež v krajine ako je Nemecko ľudia menej pocítili zmeny, ktoré spôsobila pandémia ako napríklad ľudia na Slovensku. Veľkou výhodou bolo, že aj keď túto situáciu nikto nečakal, ECB sa snažila vďaka svojim opatreniam zlepšiť situáciu, či už pre domácnosti alebo pre podniky. ECB chcela pomôcť ľuďom, aby aj v tejto situácii nemali problém splácať svoje úvery.

Našťastie môžeme povedať, že situácia vo svete sa začína postupne zlepšovať, a teda veríme, že sa to pozitívne odzrkadlí aj na stavoch úverov, úrokových sadzbách a objeme vkladov.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje:

1. SIVÁK, Rudolf a kol. *Financie*. 1. vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2015. 457 s. ISBN 978-80-8168-232-2.
2. SIVÁK, Rudolf a kol. *Financie*. 2. vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. 436 s. ISBN 978-80-7598-533-0.
3. TKÁČOVÁ, Dana – BELÁS, Jaroslav – HORVÁTOVÁ, Eva – CHOVANCOVÁ, Božena – MALACKÁ, Viera. *Finančné trhy a bankovníctvo*. 1.vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2017. 310 s. ISBN 978-80-7552-528-4.
4. HRVOĽOVÁ, Božena a kol. *Analýza finančných trhov*. 3.vyd. Bratislava : Wolters Kluwer, 2015. 512 s. ISBN 978-80-7478-948-9.

Internetové zdroje:

1. ECB. *The European Central Bank's response to the coronavirus pandemic*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2022-3-20]. Dostupné na: <https://www.ecb.europa.eu/services/media/html/player.sk.html?youtubeID=SMFwRXrOIk4>
2. ECB. *Naša reakcia na pandémie koronavírusu*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2022-3-20]. Dostupné na: https://www.ecb.europa.eu/services/ask_us/html/index.sk.html
3. COFI. *Vplyv pandémie na úvery*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2021-12-10]. Dostupné na: <https://www.cofi.sk/sk/novinky/vplyv-pandemie-na-uvery>
4. TotalMoney s.r.o. *Úver*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2021-12-10]. Dostupné na: <https://totalmoney.sk/slovník/U/uver/>
5. Euroekonom. *Typy úverov – krátkodobé, strednodobé a dlhodobé úvery*. [elektronický zdroj]. 2020 [cit. 2021-12-10]. Dostupné na: <https://www.euroekonom.sk/financie/bankovnictvo-a-banky/typy-uverov/>
6. PAPRONSKY, B. *Nebankové pôžičky*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2021-12-10]. Dostupné na: <http://nebankovky.sk/pozicky/nebankove-pozicky/>

7. Banky.sk. *Zoznam nebankových spoločností s licenciou NBS*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2021-12-11]. Dostupné na: <https://banky.sk/nebankove-pozicky/>
8. MANAGEMENTMANIA. *Úrok (Interest)*. [elektronický zdroj]. 2016 [cit. 2021-12-11]. Dostupné na: <https://managementmania.com/sk/urok-interest>
9. ECB. *Čo sú to referenčné sadzby, prečo sú dôležité a prečo sa v súčasnosti reformujú?* [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2021-12-14]. Dostupné na: https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/benchmark_rates_qa.sk.html
10. MANAGEMENTMANIA. *Finančné inštitúcie*. [elektronický zdroj]. 2016 [cit. 2021-12-14]. Dostupné na: <https://managementmania.com/sk/financne-institucie-financial-institutions>
11. MANAGEMENTMANIA. *Medzinárodné finančné inštitúcie*. [elektronický zdroj]. 2016 [cit. 2021-12-14]. Dostupné na: <https://managementmania.com/sk/medzinarodne-financne-institucie>
12. MANAGEMENTMANIA. *Finančný trh (Financial Market)*. [elektronický zdroj]. 2016 [cit. 2021-12-15]. Dostupné na: <https://managementmania.com/sk/financny-trh-financial-market>
13. MANAGEMENTMANIA. *Úroková miera(sadzba)*. [elektronický zdroj]. 2015 [cit. 2021-12-15]. Dostupné na: <https://managementmania.com/sk/urokova-miera-sadzba>
14. MANAGEMENTMANIA. *Banka (Bank)*. [elektronický zdroj]. 2016 [cit. 2021-12-15]. Dostupné na: <https://managementmania.com/sk/banka>
15. NBS. *Správa o finančnej stabilite*. [elektronický zdroj]. 2020 [cit. 2022-3-20]. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/Documents/ZAKLNBS/PUBLIK/SFS/protected/SFS_112020.pdf
16. NBS. *Banková úroková štatistika – úvery*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2022-3-20]. Dostupné na: <https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-institucie/banky/statisticke-a-analyticke-prehlady/urokova-statistika/bankova-urokova-statistika-uvery>
17. ECB. *Money, credit and banking*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2022-3-20]. Dostupné na: https://www.ecb.europa.eu/stats/money_credit_banking/html/index.sk.html

18. Európska únia. *Fakty a čísla o živote v Európskej únii*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2022-3-22]. Dostupné na: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/key-facts-and-figures/life-eu_sk
19. ECB. *ECB decides not to extend dividend recommendation beyond September 2021*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2022-3-22]. Dostupné na: <https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2021/html/ssm.pr210723~7ef2cdf6b7.en.html>
20. ECB. *ECB publishes supervisory banking statistics for the fourth quarter of 2021*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2022-3-21]. Dostupné na: https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2022/html/ssm.pr220408~92e53db138.en.html?fbclid=IwAR39j5GXy3eVAvjqrHu00-UA4mj2-5thcGJZbdLi4SSMbJGFO3rgP_1f_E8
21. ECB. *Statistical Data Warehouse*. [elektronický zdroj]. 2022 [cit. 2022-3-22]. Dostupné na: https://sdw.ecb.europa.eu/browseChart.do?org.apache.struts.taglib.html.TOKEN=c566456cb90c35af9ae37089a62c5ea6&df=true&ec=1&dc=&oc=0&pb=1&rc=0&DATASET=36&removeItem=&removedItemList=&mergeFilter=&activeTab=MIR&showHide=&REF_AREA.36=SK&BS_ITEM.36=A2B&BS_ITEM.36=A2C&BS_ITEM.36=A2D&DATA_TYPE_MIR.36=B&MAX_DOWNLOAD_SERIES=500&SERIES_MAX_NUM=50&node=SEARCHRESULTS&q=pure+new+loans&type=series&SERIES_KEY=124.MIR.M.SK.B.A2B.A.B.A.2250.EUR.P&SERIES_KEY=124.MIR.M.SK.B.A2C.A.B.A.2250.EUR.P&SERIES_KEY=124.MIR.M.S.K.B.A2D.A.B.A.2250.EUR.P